

Förtroendet för Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet

Resultat från Väst-SOM-undersökningen 2010

Ylva Mattsson-Wallinder [SOM-rapport nr 2011:13]

Information om den regionala SOM-undersökningen i Västsverige

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför varje höst frågeundersökningar i syfte att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat samhälle, politik och medier (förkortningen SOM står för *Samhälle Opinion Medier*). Sedan 1986 genomförs en nationell frågeundersökning, *Riks-SOM*, och sedan 1992 genomförs en regional undersökning i Västsverige – *Väst-SOM*. Data samlas in via postala enkäter, och varje undersökning genomförs under i huvudsak samma förutsättningar för att resultaten från de olika åren ska vara jämförbara.

SOM-institutet är ett samarbete mellan tre forskningsenheter vid Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Statsvetenskapliga institutionen samt Centrum för forskning om offentlig sektor (CEFOS). En rad forskningsprojekt medverkar i SOM-undersökningarna – flertalet med förankring i någon av dessa tre institutioner, men även externa projekt deltar regelbundet.

Resultaten från SOM-undersökningarna redovisas i årliga publikationer där de medverkande forskarna presenterar analyser baserade på de senaste resultaten, med fokus på långsiktiga opinions- och medietrender. Information om Väst-SOM-undersökningen 2010 kommer att publiceras i Elmquist, Tobias & Bergström, Annika (2011) ”Samhälle Opinion Media Västra Götaland 2010”, i en kommande Väst-SOM-bok (dec 2011) där Annika Bergström är redaktör.

Undersökningens uppläggning

Väst-SOM-undersökningen har sedan starten 1992 genomförts i form av en post-enkät som går ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av befolkningen boende i Västsverige. Urvalet i undersökningen var åren 1992–1997 begränsat till befolkningen i Göteborg med kranskommuner¹. Från och med undersökningen 1998 täcker urvalet hela Västra Götalands län samt Kungsbacka kommun.² Totalt omfattar undersökningens obundna, slumpmässiga urval 6 000 individer. Från och med 2009 års undersökning är åldersintervallet 16–85 år.³ Såväl svenska som utländska medborgare ingår.

Fältarbetet för Väst-SOM följer i huvudsak samma upplägg år från år. Huvuddelen av datainsamlingsarbetet genomförs under hösten. Enkäten skickas ut i slutet av september månad. Under resterande del av fältperioden genomförs successivt en serie påminnelseinsatser postalt och per telefon. Fältarbetet avslutas senast under januari/februari månad. Redan vid novembers utgång har i allmänhet drygt 90 procent av de som slutligen kommer att medverka skickat tillbaka sin enkät.

¹ Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö. Med Göteborgsregionen avses i föreliggande tabellpresentation genomgående Göteborg samt dessa kommuner exklusive Kungsbacka, som inte ingår i Västra Götaland.

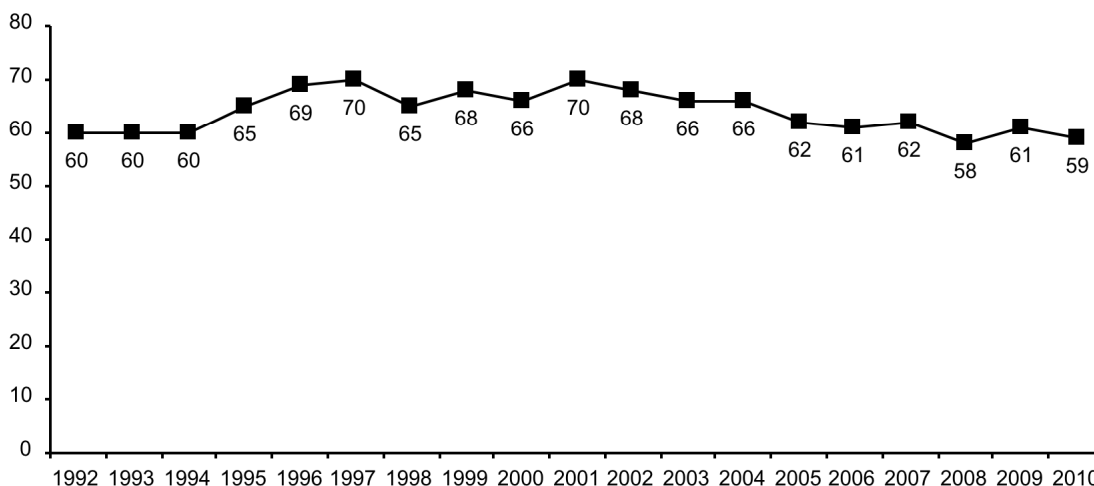
² Delregionerna som används i följande resultatredovisning är indelade i enlighet med indelningen i kommun-förbund: Göteborgsregionen: Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö; Sjuhärad: Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda; Skaraborg: Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara; FyrBoDal: Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Mellerud och Åmål.

³ I Väst-SOM 2000–2008 var åldersintervallet 15–85 år; 1992–1999 15–80 år.

Svarsfrekvens och bortfall

SOM-undersökningarna har sedan starten 1986 haft en relativt hög svarsfrekvens. För samhällsvetenskapliga postenkäter har svarsfrekvensen tidigare brukat ligga på mellan 60 och 70 procent, men det har under senare år blivit svårare att nå dessa nivåer. Figuren nedan illustrerar variationen i svarsfrekvens för Väst-SOM-undersökningen sedan starten 1992. Det ska noteras att undersökningarna 1992–1997 var begränsade till Göteborgsregionen, där svarsfrekvensen generellt är lägre än för övriga delar av Västra Götalandsregionen.

Svarsfrekvens i Väst-SOM-undersökningen 1992–2010 (procent av nettourvalet)

Kommentar: Åren 1992–1997 var undersökningen begränsad till Göteborgsregionen. Fr.o.m. 1998 omfattas hela Västra Götalandsregionen inklusive Kungälv kommun.

För 2010 års undersökning blev nettosvarsfrekvensen 59 procent. I Göteborgsregionen var svarsfrekvensen något lägre än i övriga Västra Götaland. Svarsfrekvensen 2010 var något lägre än 2009.

Svarande och bortfall i Väst-SOM-undersökningen 2010

	GR	Övr VG	TOTALT
Ursprungligt urval (brutto)	3 341	2 659	6 000
Bortdefinierade (naturligt bortfall)	287	210	497
Nettourval	3 054	2 449	5 503
Antal svarsvägrare/ej anträffbara	1 265	965	2 227
Antal svarande	1 789	1 484	3 276
Svarsfrekvens brutto	54%	56%	55%
Svarsfrekvens netto	59%	61%	59%

Kommentar: Med naturligt bortfall avses: adress okänd, avflyttad; bortrest på längre tid, studier/militärtjänstgöring på annan ort; boende/studier/arbete utomlands; sjuk, institutionsvård; förståndshandikapp; avliden; ej svensktalande.

De jämförelser som gjorts mellan svarspersonernas socioekonomiska sammansättning och befolkningens visar att Väst-SOM-undersökningens respondenter sammantaget speglar Västsveriges befolkning mycket väl.

* * *

Föreliggande rapport är framtagen på uppdrag av Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet.

Tabell 1a Förtroende för Sahlgrenska akademien, efter demografi, utbildning och medborgarskap bland boende i Göteborgsregionen (inkl Kungsbacka), 2010 (procent)

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort/litet	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Ingen uppfattning	Summa procent	Antal svar
Samtliga	17	31	10	1	0	41	100	1 715
Kön								
Kvinna	16	32	10	0	0	42	100	907
Man	18	30	10	1	0	41	100	808
Ålder								
16–19 år	21	17	4	3	0	55	100	97
20–29 år	19	27	12	0	0	42	100	233
30–39 år	18	31	12	0	1	38	100	290
40–49 år	14	38	10	0	0	38	100	300
50–64 år	15	34	11	0	0	40	100	455
65–85 år	18	27	9	1	0	45	100	340
Utbildning¹								
Låg	14	19	7	0	1	59	100	241
Medellåg	15	23	11	0	0	51	100	505
Medelhög	17	33	11	1	0	38	100	383
Hög	20	43	10	0	0	27	100	527
Medborgarskap								
Svensk medborgare	17	31	10	1	0	41	100	1 577
Medborgare i annat land/både svensk medborgare och medborgare i annat land	22	30	6	0	2	40	100	112

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen 2010.

Kommentar: Svartalternativen framgår av tabellens redovisning. Procentandelarna baseras på de som besvarat enkätfrågan. Svartsbortfallet varierar 2010 mellan 2 och 3 procent. ¹Låg' motsvarar max grundskola el. motsv.; 'medellåg' motsvarar studier vid/examen fr. gymnasium/folkhögskola el. motsv.; 'medelhög' motsvarar eftergymnasial utbildning utan högskole-/universitetsexamen; 'hög' motsvarar examen från högskola/universitet.

Tabell 1b Förtroende för Sahlgrenska akademien, efter yrkesssektor, grupp- och yrkestillhörighet samt hushållsinkomst bland boende i Göteborgsregionen (inkl Kungsbacka), 2010 (procent)

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort/litet	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Ingen uppfattning	Summa procent	Antal svar
Samtliga	17	31	10	1	0	41	100	1 715
Grupptillhörighet								
Förvärvsarbetande	17	33	11	0	0	39	100	980
Arbetslös ¹	16	27	9	0	1	47	100	77
Ålderspensionär/avtalspensionär	19	27	8	1	0	45	100	340
Studerande	18	28	8	2	0	44	100	174
Yrkessektor								
Statligt anställd	29	27	10	1	0	33	100	143
Kommunanställd	13	31	10	0	1	45	100	357
Anställd inom landsting/region	12	54	15	2	0	17	100	90
Privatanställd	18	30	11	0	0	41	100	701
Anställd inom ideell organisation/stiftelse	(24)	(38)	(10)	(0)	(3)	(25)	100	(29)*
Egenföretagare	13	32	7	0	0	48	100	138
Yrkestillhörighet								
Höga tjänstemän med ledande befattning	22	45	8	1	0	24	100	276
Kvalificerade tjänstemän	20	39	12	0	0	29	100	350
Övriga tjänstemän	18	29	10	1	0	42	100	269
Småföretagare inkl. lantbrukare	(8)	(18)	(22)	(0)	(0)	(52)	100	(40)*
Yrkesutbildning inom handel/service/omsorg	14	26	11	0	0	49	100	270
Yrkesutbildade arbetare	15	15	12	0	0	58	100	123
Övriga arbetare ²	13	26	8	1	0	52	100	183
Hushållsinkomst								
Max 300 000	15	23	10	1	1	50	100	423
301 000–600 000	16	31	11	1	0	42	100	619
Mer än 600 000	19	38	9	0	0	34	100	532

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen 2010.

Kommentar: Svarsalternativen framgår av tabellens redovisning. Procentandelarna baseras på de som besvarat respektive delfråga. Svarsbortfallet varierar 2010 mellan 2 och 3 procent. ¹Kategorin 'Arbetslös' inkluderar kategorin 'Arbete i arbetsmarknadspolitisk åtgärd'. ²Kategorin 'Övriga arbetare' inkluderar kategorin 'Arbetsledare och tekniker'. * Värden med <50 svarande bör tolkas med försiktighet.

